

2. ŠTATUTÁRNY ORGÁN SPOLOČNOSTI S RUČENÍM OBMEDZENÝM VYKONÁVAJÚCEJ ČINNOSŤ SAMOSTATNÉHO FINANČNÉHO AGENTA

Medzi obligatórne orgány spoločnosti s ručením obmedzeným patrí štatutárny orgán, ktorým je jeden alebo viac konateľov. Konateľov menuje valné zhromaždenie spoločnosti, resp. sám jediný spoločník spoločnosti vykonávajúci pôsobnosť valného zhromaždenia.⁴¹

2.1 Úlohy realizované konateľom/konateľmi v nadväznosti na uskutočňovanie špecifického predmetu podnikania

Konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť len fyzická osoba. Táto osoba nemusí byť spoločníkom spoločnosti.⁴² Podľa dispozitívnej právnej úpravy, ak je konateľov viac, je oprávnený konať v mene spoločnosti každý samostatne.⁴³ Konateľom bude fyzická osoba, ktorá dosiahla vek osemnásť rokov, je plne spôsobilá na právne úkony a bezúhonná.⁴⁴ Na základe zákona č. 87/2015 Z. z. je prekážkou pre ustanovenie do funkcie štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti, t. j. aj do funkcie konateľa, ako aj pre pôsobenie vo funkcii štatutárneho orgánu, zápis v tzv. registri diskvalifikácií vedenom Okresným súdom Žilina na základe právoplatného rozhodnutia o vylúčení.⁴⁵ Zákon č. 390/2019 Z. z. zaviedol významné obmedzenie pre ustanovenie do funkcie konateľa: konateľom nesmie byť osoba, na majetok ktorej je vedená exekúcia, pričom rozhodujúci je moment, ku ktorému sa má vykonať zápis osoby do obchodného registra.⁴⁶ V tomto kontexte sa javí ako vhodné doplniť, že zákon o finančnom sprostredkovaní ustanovuje ďalšie podmienky, ktoré musí plniť štatutár, resp. člen štatutárneho orgánu. Sú nimi dôveryhodnosť a odborná

⁴¹ OVEČKOVÁ, O., CSACH, K., ŽITŇANSKÁ, L. *Obchodné právo 2. Obchodné spoločnosti a družstvo*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2020, s. 246.

⁴² Tamže.

⁴³ Tamže, s. 247.

⁴⁴ SUCHOŽA, J. a kol. 2016. *Obchodný zákonník a súvisiace predpisy. Komentár*. Bratislava : Eurounion, 2016, s. 414.

⁴⁵ OVEČKOVÁ, O. a kol. *Obchodný zákonník. Veľký komentár. Zväzok I (§ 1 až 260)*. 2. vyd. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2022, s. 1235.

⁴⁶ Tamže.

spôsobilosť⁴⁷ (aspoň vyšší stupeň odbornej spôsobilosti, ak ide o jediného štatutára; v prípade, ak má štatutárny orgán samostatného finančného agenta viac členov, je samostatný finančný agent povinný písomne ustanoviť aspoň jedného člena štatutárneho orgánu, ktorý bude zodpovedný za vykonávanie finančného sprostredkovania a tento musí dosiahnuť aspoň vyšší stupeň odbornej spôsobilosti, zároveň každý iný ďalší člen štatutárneho orgánu samostatného finančného agenta vykonávajúci činnosť, ktorej obsahom je finančné sprostredkovanie, musí spĺňať najmenej požiadavky pre stredný stupeň odbornej spôsobilosti).

Spoločnosť s ručením obmedzeným ako právnická osoba predstavuje zložitý celok a je nevyhnutné dôsledne rozlišovať i) prejav jej vôle smerom navonok voči tretím osobám (konanie), ktorý sa uskutočňuje štatutárnym orgánom alebo zástupcom, a ii) tvorbu jej vôle (rozhodovanie) ako interný proces, ktorý sa môže, ale nemusí pretaviť do konania spoločnosti smerom navonok.⁴⁸

Konateľovi, resp. konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej bolo udelené povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta, prislúcha niekoľko osobitných úloh ako logický následok uskutočňovania špecifického predmetu podnikania. Ide o plnenie úloh:

- vyplývajúcich z postavenia odborného garanta,
- pri realizácii dohľadu nad samostatným finančným agentom,
- pri výkone finančného sprostredkovania,
- pri uskutočňovaní delegovaného dohľadu nad podriadenými subjektmi.

2.2 Plnenie úloh konateľom/konateľmi vyplývajúcich z postavenia odborného garanta

Zákonná úprava určuje samostatnému finančnému agentovi – spoločnosti s ručením obmedzeným povinnosť zahrnúť do organizačnej štruktúry odborného garanta.⁴⁹

Funkcia odborného garanta je obdobou interného audítora vo finančných inštitúciách.⁵⁰ Pre úplnosť informácií je nevyhnutné v tejto súvislosti konštatovať, že pojem „odborný garant“ nebol súčasťou zákonnej úpravy odo dňa nadobudnutia jej účinnosti. *De lege lata* používal zákonodarca do 31. decembra 2015

⁴⁷ Tu odkazujeme na výklad k udeleniu povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta v príslušnej kapitole.

⁴⁸ PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákonník. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2022, s. 649.

⁴⁹ Porovnaj § 25 ods. 1 ZFS.

⁵⁰ KRAVECOVÁ, D. *Finančné sprostredkovanie. Ako podnikat' legálne*. Bratislava : Iuris Libri, 2016, s. 123.

pojem „vedúci zamestnanec samostatného finančného agenta“. Pojem „vedúci zamestnanec“ bolo možné vykladať ako termín z právneho odvetvia pracovného práva, zároveň však aj ako pojem z právneho odvetvia finančného práva.

K povinnostiam vedúceho zamestnanca, ktoré má ako zamestnanec voči svojmu zamestnávateľovi,⁵¹ kumulatívne pristupujú povinnosti, ktoré vyplývajú z právneho statusu vedúceho.⁵² Keď vedúci zamestnanec dáva podriadeným zamestnancom pokyny a kontroluje ich plnenie, neznamená to automaticky, že má v pracovnoprávných vzťahoch oprávnenie robiť právne úkony v mene zamestnávateľa; organizačný poriadok či pracovný poriadok môže zakotviť, že vedúci zamestnanec je oprávnený v rozsahu svojej funkcie konať v mene zamestnávateľa, vtedy budú právne úkony zaväzovať priamo zamestnávateľa.⁵³

V praxi sa kumulovali prípady, keď vedúci zamestnanci samostatného finančného agenta nenapĺňali znaky legálnej definície pojmu „vedúci zamestnanec“ zadefinovaného Zákonníkom práce,⁵⁴ t. j. na jednotlivých stupňoch riadenia zamestnávateľa (samostatného finančného agenta) neurčovali a neukladali podriadeným zamestnancom zamestnávateľa pracovné úlohy, neorganizovali, neriadili a nekontrolovali ich prácu a nedávali im na ten účel záväzné pokyny. Príkladom bola situácia, v ktorej išlo o samostatného finančného agenta, ktorý bol spoločnosťou s ručením obmedzeným s jediným zakladateľom a spoločníkom (bez zamestnancov). Samostatní finanční agenti si kladli otázku, či je potrebné, aby osoba označovaná finančnoprávnymi normami za vedúceho zamestnanca samostatného finančného agenta napĺňala znaky legálnej definície vedúceho zamestnanca podľa Zákonníka práce.

Právnu istotu nastolila nepriama novela zákona o finančnom sprostredkovaní, a to čl. VII zákona č. 437/2015 Z. z. S účinnosťou od 1. januára 2016 bol z regulátorneho prostredia vypustený pojem „vedúci zamestnanec samostatného finančného agenta“ a bol nahradený pojmom „odborný garant samostatného finančného agenta“. Oproti predchádzajúcej právnej úprave umožňuje platná právna úprava vykonávanie tejto funkcie aj na základe obchodnoprávneho vzťahu.⁵⁵

Zároveň uvádzame, že v aplikačnej praxi predstavuje bežný „fenomén“, že v prípade viacerých osôb v štatutárnom orgáne zastávajú funkciu odborného garanta niekoľkí konatelia, a to pre rôzne sektory, v závislosti od toho, akú odbornú prax nadobudli. Predmetné praktiky sú výsledkom sprísnenej právnej

⁵¹ Porovnaj § 81 ZP.

⁵² Porovnaj § 82 ZP.

⁵³ VALČUHOVÁ, J. Vedúci zamestnanci – práva a povinnosti. In *Práce a mzdy bez chýb, pokút a penále*. 2010, roč. 5, č. 11, s. 35 – 37.

⁵⁴ Porovnaj § 9 ods. 3 ZP.

⁵⁵ KRAVECOVÁ, D. *Finančné sprostredkovanie. Ako podnikat' legálne*. Bratislava : Iuris Libri, 2016, s. 119.

úpravy odbornej spôsobilosti, ktorá sa udiala v procese transformácie smernice IDD do slovenského právneho poriadku. Smernica IDD má za cieľ harmonizáciu národných predpisov vzťahujúcich sa na odbyt produktov poistenia a zaistenia klientom, ktorým má poskytnúť jednotnú minimálnu úroveň ochrany nezávisle od toho, aký odbytový kanál si zvolia.⁵⁶ Keďže ide o smernicu, ktorá nevyžaduje *full-harmonisation*, ale minimálnu harmonizáciu, je na členských štátoch, či na účely ochrany spotrebiteľov prijímú prísnejšiu reguláciu, pokiaľ táto bude súladná s primárnym a sekundárnym právom EÚ. Slovenský zákonodarca sa pre uvedený postup rozhodol, okrem iného, pri novom definovaní odbornej praxe ako jednej zo zložiek právneho inštitútu odbornej spôsobilosti. Kým podľa právneho stavu *de lege lata* do 22. februára 2018 bola odborná prax definovaná všeobecne pre celý finančný trh *un-block*. Od 23. februára 2018 sa právna úprava sprísnila, keďže nadobudol účinnosť zákon č. 282/2017 Z. z. Zákonodarca zadefinoval odbornú prax v intenciách príslušných sektorov (PAZ, kapitálového trhu, prijímania vkladov, poskytovania úverov, úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov, DDS a SDS). V novom legislatívnom prostredí bola spoločnosť s ručením obmedzeným, žiadateľ o udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta, povinná preukázať odbornú spôsobilosť konateľ'a, konateľ'ov naviazanú na odbornú prax v príslušnom sektore, v ktorom zamýšľala začať vykonávať činnosť. Môžeme konštatovať, že predmetná novelizácia právneho inštitútu odbornej spôsobilosti sprísnila podmienky prístupu k podnikaniu a do istej miery začala pôsobiť ako „bariéra“. Preukázať vykonávanie odborných činností v príslušnom sektore v trvaní najmenej troch rokov viedlo v praxi k tomu, že predmetné dôkazné bremeno zaťažujúce účastníka konania bolo rozložené medzi viacerých konateľ'ov spoločnosti s ručením obmedzeným. „Vedľajším účinkom“ predmetnej regulácie je v praxi zaužívaný postup, keď predovšetkým fyzické a právnické osoby začínajúce s podnikaním na finančnom trhu počas troch rokov vykonávajú činnosť ako podriadený finančný agent v príslušnom sektore. No odborná spôsobilosť danej kategórie finančných agentov nie je spätá s potrebou dosiahnutia odbornej praxe v príslušnom sektore,⁵⁷ s výnimkou sektoru kapitálového trhu, avšak aj tu možno vykonávať činnosť na zodpovednosť tzv. supervízora nových adeptov.⁵⁸

Vzhľadom na skutočnosť, že relatívne početnú skupinu samostatných finančných agentov tvoria jednoosobové spoločnosti s ručením obmedzeným,

⁵⁶ BERISHA, A., GISCH, E., KOBAN, K. a kol. *Haftpflicht-, Rechtsschutzversicherung und Versicherungsvertriebsrecht 2018*. Wien : MANZ'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2018, s. 135.

⁵⁷ Porovnaj § 21 ods. 3 písm. b) ZFS.

⁵⁸ Porovnaj § 21 ods. 14 ZFS.

zákonodarca do platnej právnej úpravy *expressis verbis* zakotvil, že funkciu je oprávnený zastávať štatutár, resp. člen štatutárneho orgánu spoločnosti s ručením obmedzeným.⁵⁹

Úlohy konateľ/a/konateľov vykonávajúcich činnosť odborného garanta samostatného finančného agenta sú predovšetkým:

- kontinuálne monitorovanie plnenia informačných povinností, povinností v oblasti *anti-money launderingu*, GDPR a iných pravidiel činnosti vo vzťahu ku klientom zamestnancami, ktorých pracovnou náplňou je finančné sprostredkovanie, v prípade, že spoločnosť s ručením obmedzeným disponuje zamestnancami;
- kontinuálne monitorovanie plnenia informačných povinností, povinností v oblasti *anti-money launderingu*, GDPR a iných pravidiel činnosti vo vzťahu ku klientom podriadenými subjektmi;
- riešenie sťažností, t. j. podaní klientov na vykonávanie finančného sprostredkovania a následné implementovanie opatrení na odstránenie týmto spôsobom identifikovaných nedostatkov. Priebežnou analýzou údajov získaných v rámci vybavovania sťažností odborný garant zabezpečuje identifikáciu a riešenie opakujúcich sa alebo systémových problémov a potenciálnych právnych a operačných rizík, a to najmä analyzovaním príčin jednotlivých sťažností a posúdením, či takéto hlavné príčiny môžu mať vplyv na iné procesy alebo produkty vrátane tých, na ktoré sa sťažnosť priamo nevzťahuje, a odstránením týchto hlavných príčin v odôvodnených prípadoch;⁶⁰
- odborné poradenstvo podriadeným subjektom, zamestnancom vykonávajúcim činnosť, ktorej obsahom je finančné sprostredkovanie;
- plnenie vykazovacích povinností voči orgánu dohľadu na základe opatrení vydaných NBS;
- kontrolovanie realizácie finančného sprostredkovania podriadenými finančnými agentmi ako jeden z mechanizmov delegovaného dohľadu.

Štatutár, členovia štatutárneho orgánu – odborní garanti samostatného finančného agenta plnia nasledujúce funkcie:

- stimulačná funkcia – poradenstvom, ktoré poskytujú zamestnancom a podriadeným subjektom, zabezpečujú nielen riadne vykonávanie finančného sprostredkovania, ale zároveň pôsobia aj stimulačne a motivačne;

⁵⁹ Porovnaj § 25 ods. 11 ZFS.

⁶⁰ TURČANOVÁ, Z. In SLEZÁKOVÁ, A., ŠIMONOVÁ, J., JEDINÁK, P. a kol. *Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2020, s. 313. Usmernenia k vybavovaniu sťažností sprostredkovateľmi poistenia, EIOPA-BoS-13/164 SK. Dostupné na: <https://www.eiopa.europa.eu/sites/default/files/publications/eiopa_guidelines/eiopa_gls_complaints_handling_intermediaries_sk.pdf>.

- stabilizačná funkcia – odborný garant, resp. odborní garanti zabezpečujú podnikanie *secundum et intra legem*. Ich funkcia sa približuje k funkcii *compliance officera*. *Compliance* v najvšeobecnejšom slova zmysle definujeme ako zaistenie súladnosti s právnymi predpismi.⁶¹ Poslaním *compliance* by malo byť, okrem iného, taktiež zabezpečovanie trvalo udržateľného podnikania.⁶²

Z titulu vysokej miery zodpovednosti, ktorá vyplýva z predmetnej funkcie, je odborný garant povinný byť činný v tom istom čase výlučne pre jedného samostatného finančného agenta.⁶³ Je nevyhnutné sa v tejto súvislosti zaoberať otázkou, či fyzická osoba, súčasť siete podriadených finančných agentov, bude oprávnená vykonávať funkciu odborného garanta svojho navrhovateľa. V súlade s platným znením zákona o finančnom sprostredkovaní konštatujeme, že neexistuje zákonný zákaz predmetného postupu. Zákonodarca danú situáciu nezaradil do regulácie o konflikte záujmov, a preto nemožno vylúčiť predmetný postup v praxi a ani ho nemožno vyhlásiť za nezákonný.

Fyzickú osobu, resp. fyzické osoby, ktoré budú zastávať predmetnú funkciu, určí účastník konania v žiadosti o udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta. Funkcia odborného garanta samostatného finančného agenta, resp. odborných garantov samostatného finančného agenta musí byť obsadená kontinuálne. Každá zmena v osobe odborného garanta musí byť bezodkladne ohlásená orgánu dohľadu, a to aj spolu s listinnými dokladmi preukazujúcimi dôveryhodnosť a odbornú spôsobilosť. Samostatný finančný agent – spoločnosť s ručením obmedzeným pre vykonanie úkonu ustanovenia fyzickej osoby za odborného garanta nemusí žiadať o udelenie predchádzajúceho súhlasu NBS. Orgán dohľadu však vždy preskúma, či samostatný finančný agent – spoločnosť s ručením obmedzeným nepretržite plní podmienky pre udelenie príslušného povolenia. Ergo na základe predložených listín preverí, či plní odborný garant podmienky, ktoré ustanovuje zákon o finančnom sprostredkovaní. Zákonodarca výslovne hovorí o tom, že samostatný finančný agent je povinný uvedené preukázať. Ak neunesie dôkazné bremeno, NBS upovedomí listom samostatného finančného agenta, prečo má za to, že nepreukázal dôveryhodnosť či odbornú spôsobilosť ohlásenej fyzickej osoby. Konanie vo veciach dohľadu sa v tomto prípade nevedie. Následne bude samostatný finančný agent – spoločnosť

⁶¹ HOFFMANN, T. *Anreizorientierte Aufsicht über Wertpapierdienstleister. Eine Analyse des Beziehungsgeflechts zwischen Finanzintermediären und ihren Kunden*. Wiesbaden : Gabler, 2009, s. 34.

⁶² SCHÄFER, H. a kol. *Institutionelle Anleger und nachhaltige Kapitalanleger. Best practices deutscher Banken, Stiftungen und Altersvorsorgeeinrichtungen*. Wiesbaden : Springer Gabler, 2014, s. 75.

⁶³ Porovnaj § 25 ods. 1 ZFS.

s ručením obmedzeným povinná doručiť ďalšie listinné dôkazy alebo ustanoviť novú osobu.

2.3 Plnenie úloh a funkcií konateľom/konateľmi pri realizácii dohľadu nad samostatným finančným agentom

Konkurencieschopnosť miesta na poskytovanie finančných služieb ovplyvňuje do istej miery aj dohľad nad finančným trhom.⁶⁴ Dohľad sa zaoberá povinnosťami subordinovaných subjektov pôsobiacich na finančnom trhu správať sa určitým spôsobom.⁶⁵ Dohľad nad finančným trhom predstavuje činnosť, ktorou je napĺňaný verejný záujem na kontrole zameranej na zabezpečenie zákonnosti konania a plnenie zákonných povinností.⁶⁶

Dohľad nad finančným trhom realizovaný NBS definujeme ako ingerenciu do podnikania dohliadaných subjektov finančného trhu s cieľom zabezpečiť ich funkčnosť. Ergo ide o zásah do podnikania samostatného finančného agenta s cieľom zaistiť korektné vykonávanie finančného sprostredkovania.

Odborná literatúra uvádza niekoľko teórií legitimizujúcich zásahy do uskutočňovania regulovaných predmetov činnosti poisťovní. Predmetné teórie analogicky aplikujeme na dohľad uskutočňovaný nad samostatným finančným agentom. Ide o teóriu ochrany, teóriu štruktúry a teóriu nebezpečenstva.⁶⁷

Teória ochrany legitimizuje dohľad nad finančným trhom tým, že existujú očakávania klientov, že v budúcnosti na základe uzatvorenej zmluvy o poskytnutí finančnej služby, pokiaľ to jej charakter pripúšťa, získajú plnenie v dohodnutom rozsahu. Predmetné očakávania môžu byť naplnené, iba ak bude existovať osobitný orgán štátu disponujúci príslušnými kompetenciami a zabezpečujúci dohľad nad finančným trhom.⁶⁸ Teóriu ochrany je nutné vnímať v širšom kontexte. Samostatný finančný agent klientovi sprostredkuje zmluvu o poskytnutí finančnej služby, nezodpovedá však za hospodárenie finančnej inštitúcie, ktorá je zmluvnou stranou klienta. Realizovaním integrovaného dohľadu nad finančným trhom NBS zabezpečí riadne a bezpečné fungovanie samostatného finančného

⁶⁴ PARK, T. a kol. *Kapitalmarktstrafrecht. Handkommentar*. 4. vyd. Baden-Baden : Nomos, 2017, s. 67.

⁶⁵ HORN, N. *Europäisches Finanzmarktrecht : Entwicklungsstand und rechtspolitische Aufgaben*. München : C. H. Beck, 2003, s. 43 a nasl.

⁶⁶ RUTHIG, J., STORR, S. *Öffentliches Wirtschaftsrecht*. 3. vyd. Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg : C. F. Müller, 2011, s. 13.

⁶⁷ BARAN, P., PESCHETZ, A. *Österreichisches Versicherungsaufsichtrecht*. 3. vyd. Wien : MANZ'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2015, s. 14 – 15.

⁶⁸ Tamže, s. 15.

pri rozkaznom konaní je odpor a nie rozklad, ktorý je opravným prostriedkom pri štandardnom konaní pred NBS. Lehota na podanie odporu proti rozkazu je 15 dní odo dňa doručenia rozkazu.

8.5.3 Zákaz nekalej obchodnej praktiky a zákaz používania neprimeranej zmluvnej podmienky

NBS ako orgán ochrany finančných spotrebiteľov je oprávnená v rámci svojich kompetencií posudzovať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné zmluvné podmienky ako predbežnú otázku. Po posúdení tejto predbežnej otázky môže NBS nekalú obchodnú praktiky alebo neprijateľnú zmluvnú podmienku zakázať formou rozhodnutia. „Zmyslom úpravy celého znenia § 35e je snaha predchádzať poškodzovaniu práv finančných spotrebiteľov, ak NBS pri svojej činnosti zistí, že hrozí poškodenie alebo už vzniklo poškodenie finančných spotrebiteľov a takéto konanie by mohlo ohroziť aj ďalších finančných spotrebiteľov. Uplatňovaním tohto ustanovenia NBS vykonáva aj prevenciu pred porušovaním povinností dohliadaných subjektov pri ponúkaní poskytovaní finančných služieb alebo už pri užívaní finančných služieb. Tieto právomoci NBS realizuje rozhodnutím o predbežnom opatrení alebo formou sankčného rozhodnutia.“²⁷² Voči rozhodnutiu o zákaze nekalej obchodnej praktiky alebo neprijateľnej zmluvnej podmienky je možné podať opravný prostriedok – rozklad, a to do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia.

8.5.4 Pokuty

NBS je v súvislosti s ochranou finančného spotrebiteľa oprávnená uložiť dohliadanému subjektu pokutu až do výšky 1 000 000 eur. V prípade, že by takýto subjekt porušil povinnosti v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov opakovane počas 12 mesiacov idúcich po sebe, je NBS oprávnená uložiť pokutu až do výšky dvojnásobku. Samozrejme, NBS pri ukladaní pokuty posudzuje nielen to, že došlo k porušeniu povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa, ale posudzuje aj ďalšie rôzne kritériá majúce vplyv na výšku uloženej pokuty. NBS preto sleduje aj závažnosť porušenia, rozsah či dĺžku trvania porušenia povinnosti, ako aj následok a povahu nedostatku. Všetky tieto premenné majú podstatný vplyv na to, akým spôsobom bude NBS uvažovať o výške pokuty. Výška pokuty však nemá iba sankčnú povahu, ale má aj preventívny charakter, teda má odradzujúco pôsobiť na dohliadané subjekty tak, aby sa vyvarovali pochybení, resp. porušení povinností v oblasti ochrany finančného spotrebiteľa.

²⁷² Tamže, s. 362.

8.5.5 Opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov

Opatrenia na odstránenie zistených (ďalej len „opatrenie“) nedostatkov možno rozdeliť na dve skupiny. Na opatrenia ukladané priamo na mieste a opatrenia, ktoré vydáva NBS v rámci štandardného konania. Osoba, ktorá má poverenie NBS na výkon dohľadu, je oprávnená priamo na mieste uložiť dohliadanému subjektu okamžité vykonanie opatrení, ktorých následkom bude odstránenie zisteného nedostatku. Takéto opatrenie sa dohliadanému subjektu oznamuje na miestne ústne a je bezodkladne vykonateľné. Zodpovedná osoba o týchto opatreniach bezodkladne vyhotoví písomný záznam. Súčasťou opatrenia môže byť aj zákaz poskytovania finančnej služby alebo zákaz sprostredkovania finančnej služby. V súvislosti s opravnými prostriedkami je potrebné vyriešiť otázku, voči ktorému opatreniu má opravný prostriedok smerovať. Ak by sme ostali iba v intenciách opatrenia uloženého na mieste, zákon o dohľade nad finančným trhom sa s touto otázkou vysporadúva *expressis verbis*, a to tak, že ak dotknutý subjekt nesúhlasí s uloženým opatrením, môže podať voči opatreniu námietku, a to do piatich pracovných dní odo dňa doručenia písomného záznamu. Forma námietky musí byť písomná a námietka musí byť odôvodnená. Námietka však nemá odkladný účinok. O námietke rozhodne NBS do 10 pracovných dní od jej podania.

8.5.6 Zákaz poskytovať finančnú službu alebo ju sprostredkovať

V tomto prípade ide o právomoc NBS rozhodnúť, že dohliadaný subjekt na základe zistení NBS pri výkone dohľadu nie je viac oprávnený finančnú službu poskytovať alebo sprostredkovať, a to až do momentu, kým zistené nedostatky nebudú odstránené. NBS v tomto prípade postupuje podľa všeobecných ustanovení o konaní pred NBS a aj na použitie opravného prostriedku sa vzťahujú všeobecné ustanovenia o konaní pred NBS, teda ustanovenia tretej časti zákona o dohľade nad finančným trhom.

NBS môže rozhodnutie o zákaze poskytovať finančnú službu alebo o zákaze na jej sprostredkovanie vydať v samostatnom konaní, ale tiež môže rozhodnúť o zákaze poskytovať finančnú službu alebo o jej zákaze ju sprostredkovať aj v rámci rozkazného konania, a to dokonca aj v súbehu napríklad s pokutou.

8.5.7 Uloženie povinnosti uverejniť opravu neúplnej, nesprávnej alebo nepravdivej informácie

Keďže informačné povinnosti a ich úplnosť, pravdivosť a správnosť sú kľúčovým parametrom prispievajúcim k ochrane finančného spotrebiteľa, a to vzhľadom na informačnú asymetriu a tiež aj v súvislosti s nízkou úrovňou finančnej

gramotnosti finančných spotrebiteľov, ako aj v súvislosti s komplexnosťou, zložitou a inovatívnosťou finančných služieb, je právomoc NBS uložiť povinnosť uverejniť opravu neúplnej, nesprávnej alebo nepravdivej informácie zásadná. Právomoc NBS uložiť povinnosť dohliadanému subjektu na opravu informácie smeruje k tomu, že keď NBS pri výkone svojich právomocí v oblasti ochrany spotrebiteľa zistí, že dohliadaný subjekt neúplne alebo nepravdivo informuje svojho klienta – spotrebiteľa, má právomoc uložiť dohliadanému subjektu povinnosť tieto informácie opraviť. Pritom nie je rozhodujúce, či k takémuto zisteniu NBS dospela na základe dohľadu na mieste alebo na základe dohľadu na diaľku, alebo na základe podnetu, napríklad spotrebiteľa. Zo samotnej podstaty znenia tohto ustanovenia zákona o dohľade nad finančným trhom možno vyvodiť, že povinnosť opravy sa zväčša bude týkať informácií zverejnených na webovom sídle poskytovateľa finančných služieb alebo sprostredkovateľa finančných služieb a tiež aj dokumentov v písomnej forme, ktoré sú klientovi predkladané. Pre splnenie povinnosti uverejniť opravu však nebude stačiť, ak dohliadaný subjekt iba uverejní, že došlo k oprave neúplnej, nesprávnej alebo nepravdivej informácie, ale bude musieť aj samotnú informáciu upraviť tak, aby bola v súlade s požiadavkou všeobecne záväzných právnych predpisov vzťahujúcich sa na výkon jeho činnosti.

8.5.8 Odobratie povolenia

Odobratie povolenia predstavuje najprísnejšiu sankciu, ktorú môže NBS dohliadanému subjektu uložiť. Uložením tejto sankcie zanikajú oprávnenia na poskytovanie finančných služieb, ako aj všetkých činností súvisiacich s nimi. „*Toto ustanovenie jasne definuje, že takúto prísnu sankciu je NBS oprávnená (nie povinná) uložiť iba v prípade, ak dôjde k osobitne závažnému porušeniu povinnosti dohliadaného subjektu v oblasti ochrany finančného spotrebiteľa. Ustanovením nie je daná povinnosť NBS uložiť takúto sankciu, ale je jej daná táto možnosť a NBS na základe vlastného úsudku po vyhodnotení závažnosti, rozsahu, dĺžky trvania, následkov a povahy nedostatku rozhodne, či pristúpi k uloženie tejto sankcie.*“²⁷³ NBS odoberá povolenie na výkon činnosti rozhodnutím o odobratí povolenia alebo iného udeleného oprávnenia na vykonávanie činnosti v oblasti finančného trhu alebo rozhodnutím o zrušení registrácie na vykonávanie činnosti v oblasti finančného trhu a rozhodnutím o výmaze z príslušného registra osôb oprávnených vykonávať činnosť v oblasti finančného trhu.

Proti rozhodnutiu, ktorým sa odoberá povolenie, je možné podať rozklad, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Za včasne podaný opravný prostriedok sa

²⁷³ Tamže, s. 368.

považuje ten, ktorý bol podaný najneskôr v posledný deň lehoty na poštovú prepravu. Vo všeobecnosti sa pri rozhodnutí o odobratí povolenia uplatňujú postupy podľa tretej časti zákona o dohľade nad finančným trhom – konanie vo veciach dohľadu.

8.5.9 Všeobecne o sankciách

„Sankciu dohliadaným subjektom za nedostatky v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov môže NBS na základe vlastného uváženia uložiť súbežne s inou sankciou, ale to však za podmienky, že tieto sankcie sú svojou povahou zlučiteľné. NBS môže uložiť sankciu aj opakovane, ak nedostatok stále pretrváva.“²⁷⁴ Ustanovenia zákona o dohľade nad finančným trhom pre ukládanie sankcií v súvislosti s porušením povinností v oblasti ochrany finančného spotrebiteľa sú harmonizované s ustanoveniami o sankciách jednotlivých sektorových zákonov týkajúcich sa výkonu dohľadu na mieste alebo dohľadu na diaľku. Pre uloženie sankcie je potrebné rozlišovať tzv. objektívnu lehotu na uloženie sankcie a subjektívnu lehotu na uloženie sankcie. Objektívna lehota je časové obdobie, dokedy od vzniku porušenia povinnosti možno uložiť sankciu. Táto lehota je desaťročná. Subjektívna lehota je trojročná. Subjektívnou lehotou sa myslí časové obdobie, od kedy sa NBS o porušení povinností dozvedela. Po uplynutí týchto lehôt nie je možné sankciu udeliť. Ukladanie pokút nie je striktné viazané iba na uloženie jednej konkrétnej sankcie. NBS môže uložiť aj viacero sankcií súčasne, ak takéto súbežné uloženie sankcií je zlučiteľné. V prípade, že porušenie povinností v oblasti ochrany finančného spotrebiteľa pretrváva, tak NBS môže vzhľadom napríklad na dĺžku, intenzitu a následok uložiť sankciu aj opakovane. Uloženie sankcie zo strany NBS však nezakladá zbavenie sa zodpovednosti vyplývajúcej z občianskoprávných vzťahov, obchodnoprávných vzťahov alebo z trestnoprávnej zodpovednosti.

8.6 Mysteryshopping

Mysteryshopping alebo nákup pod utajenou identitou. Nástroj, ktorý sa bežne používa v súkromnom sektore, sa od roku 2015 začal používať aj v súvislosti s ochranou finančného spotrebiteľa zo strany NBS. Podstatou tzv. *mysteryshoppingu* je, že osoba poverená NBS nakupuje finančnú službu od finančnej inštitúcie tak, že sa nepreukazuje poverením NBS, ale vystupuje vo vlastnom

²⁷⁴ Tamže, s. 372.